

YLÖJÄRVI

Kestävää arkea Ylöjärvellä

ILMASTOTIEKARTTA

2024–2030

Johdanto

Ylöjärvi on liittynyt kaupunginvaltuuston päätöksellä hiilineutraalien kuntien Hinku-verkostoon. Kasvihuonekaasupäästöjen vähennystavoite on 80 % vuoteen 2030 mennessä verrattuna vuoden 2007 tasoon.

Vähähiilisyyttä edistäviä toimenpiteitä on tehty jo ennen verkostoon liittymistä ja ilmastotiekartta Ylöjärvellä on ollut vuodesta 2020. Tiekartan toimenpiteitä on päivitetty vuoden 2023 aikana laajassa yhteistyössä vastamaan paremmin vuoden 2030 tavoitetta.

Ilmastotiekartta ja toimenpiteet kattavat koko kaupungin toiminnan. Kaupunkiorganisaation päästöt ovat noin 10 % kokonaisuudesta, mutta kaupunki voi omalla toiminnallaan luoda edellytyksiä merkittäville päästövähennyksille. Tavoitteen saavuttamiseksi asukkaiden, yritysten ja yhteisöjen omat toimet ovat kuitenkin erittäin tärkeitä.

Tiekartan toimenpiteet konkretisoituvat vuosittain asetettavissa tavoitteissa. Ylöjärven päästökehitystä ja kaupungin toimenpiteiden edistymistä voi seurata Ilmastovahti-palvelussa kaupungin kotisivuilla.

Ylöjärven kaupungin ilmastotyötä koordinoi poikkihallinnollinen Hinku-työryhmä.

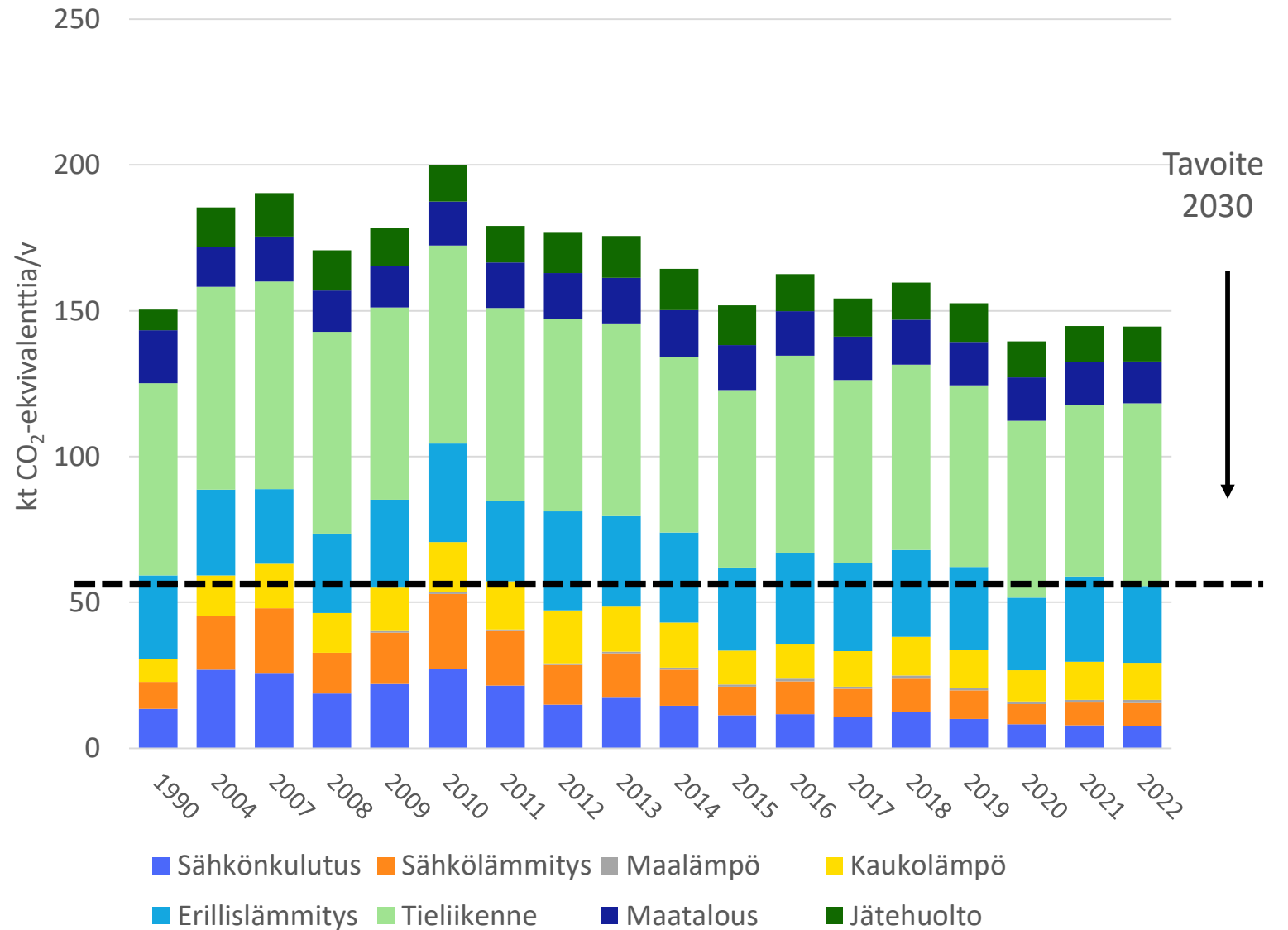
**Kestävää arkea
Ylöjärvellä**

Ylöjärven päästökehitys

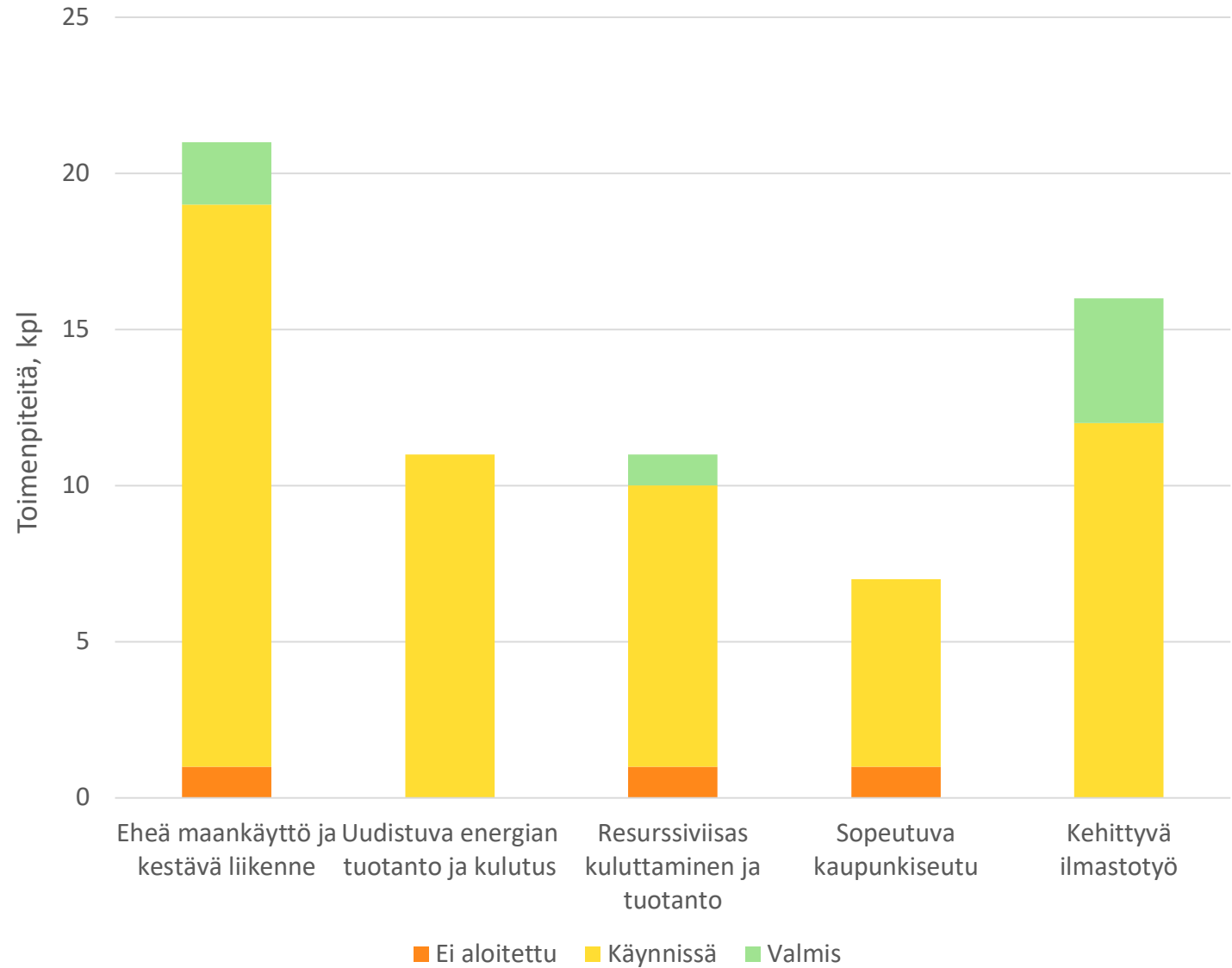
Ylöjärven kasvihuonekaasupäästöt ovat vähentyneet 24 % vuodesta 2007.

Suurimmat päästöjä aiheuttavat sektorit ovat liikenne, rakennusten lämmitys ja sähkönkulutus.

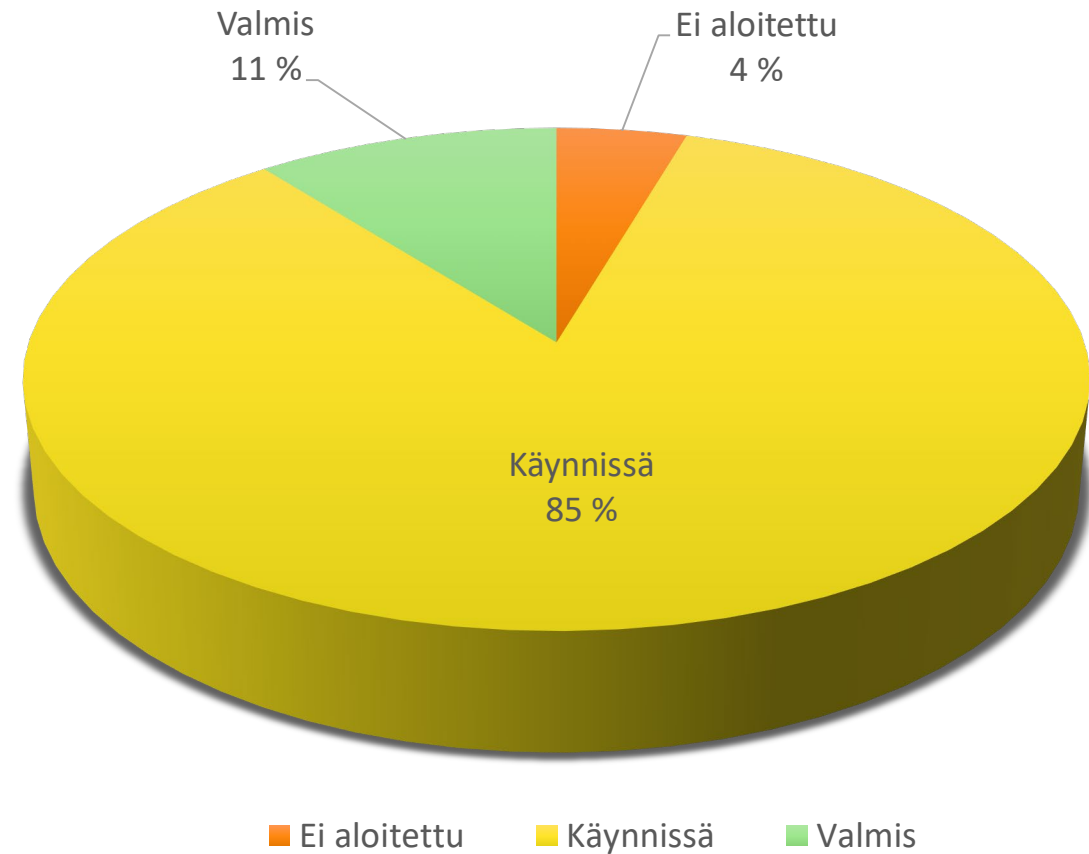
Ilmastotiekartan 2020–2030 toteutuminen

Ilmastotiekartan toimenpiteistä suurin osa on käynnistynyt ja muutama myös valmistunut.

Ilmastotiekartan 2020–2030 toteutuminen

Tiekartan 2020-2030 toimenpiteillä on arvioitu päästävän hieman yli 60 % päästövähennykseen. Tavoitteena on 80 % päästövähennys.

Nostoja tehdyistä toimenpiteistä

Keskustan kehittäminen ja Teivo-Mäkkylän kaavoitus tiivistävät yhdyskuntarakennetta joukkoliikenteen ja palveluiden ääreen

Sähköautojen latauspisteitä valmistunut useita vuodessa

Keskustan arkkitehtikilpailu viitoittaa tulevaa kehitystä

Kaupungin kiinteistöissä siirrytään pois öljylämmityksestä

Kaupunki käyttää vihreää sähköä

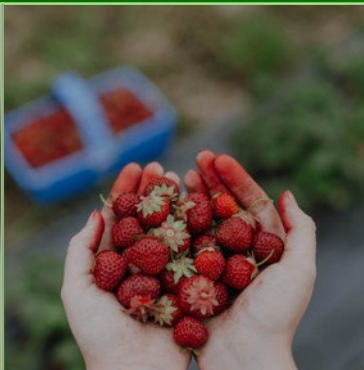
Päästökriteerit käytössä kuljetuspalveluiden hankinnoissa

Nostoja tehdyistä toimenpiteistä

Biovaaka vähentää hävikkiä ruokapalveluissa

Kala- ja kasvisruokaa lisätty ruokapalveluissa

Kaavoituksessa ja toimitilojen ylläpidossa varaudutaan muuttuvaan ilmastoon

Kalustetaan kierrätyskalusteilla

Digitaalisilla asiointikanavilla vähennetään liikkumistarvetta

Ilmastoasiat mukana avustuskriteereissä

Toimenpiteet 2024–2030

Eheä
maankäyttö,
kestävä liikenne
ja rakentaminen

Uudistuva
energian-
tuotanto ja -
kulutus

Kiertotalous ja
kestävä kulutus

Sopeutuva ja
luonnon moni-
muotoisuutta
tukeva kaupunki

Kehittyvä
ilmastotyö

Eheä maankäyttö, kestävä liikenne ja rakentaminen

Eheä maankäyttö, kestävä liikenne ja rakentaminen

Vaikuttavuudeltaan merkittävät toimenpiteet - 1

Maankäyttö,
liikenne ja
rakentaminen

Toimenpide	Vastuualue	Aikataulu
Kaupungin kasvu ohjataan joukkoliikennereittien ja palveluiden läheisyyteen	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Yhdyskuntarakennetta tiivistetään kaava-alueilla olemassa olevaa infrastruktuuria hyödyntäen	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Täydennysrakentamista edistetään kaavoituksen ja maapoliittisten keinojen avulla	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Edistetään raideliikennettä: Seuraitiotie, kauko- ja lähiliikennejunat	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Ylöjärven raakapuuterminaalien siirto junaseisakkeen mahdollistamiseksi ja puunkuljetusmatkojen lyhentämiseksi	Tekniikka ja ympäristö	MAL 2024-2027 / 2028-2031 kausien hanke
Palvelurakenne suunnitellaan hiilineutraalia arkea tukevaksi	Sivistys, hallinto ja talous, tekniikka ja ympäristö	Jatkuva

Eheä maankäyttö, kestävä liikenne ja rakentaminen

Vaikuttavuudeltaan merkittävät toimenpiteet - 2

Maankäyttö,
liikenne ja
rakentaminen

Toimenpide	Vastuualue	Aikataulu
Asemakaavoituksella ja rakentamistapaohjeilla ohjataan hiilineutraaliin rakentamiseen	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Tutkitaan mahdollisuuksia taloudellisiin kannustimiin, joilla edistetään ilmastoviisasta rakentamista	Tekniikka ja ympäristö, hallinto ja talous	Jatkuva
Tutkitaan mahdollisuutta sisällyttää tontinluovutusehtoihin ilmastoviisaan rakentamisen ratkaisuja	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Edistetään rakentamisen energiatehokkuutta kaavamääräyksillä ja rakennustapaohjeilla	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Kaupungin toimitilat rakennetaan muuntojoustaviksi	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Infra ja rakentamishankkeiden päästövaikutuksia pienennetään optimoimalla massatasapainot ja huomioimalla rakentamiskelpoisuus	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva

Eheä maankäyttö, kestävä liikenne ja rakentaminen

Vaikuttavuudeltaan merkittävät toimenpiteet - 3

Maankäyttö,
liikenne ja
rakentaminen

Toimenpide	Vastuualue	Aikataulu
Kehitetään toimintaa kohti Päästöttömät työmaat -kestävien hankintojen green deal -sopimuksen mukaisia käytäntöjä	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Joukkoliikenteen palvelutasoa parannetaan tiiviillä joukkoliikennevyöhykkeellä oikea-aikaisesti suhteessa alueiden valmistumiseen	Tekniikka ja ympäristö (seudullinen Nysseyhteistyö)	Linjastouudistukset, jatkuva
Joukkoliikennettä täydennetään palvelu- ja kutsupohjaisella liikenteellä, ja toteutetaan uusien liikkumispalvelujen kokeiluja yhdessä kumppaneiden kanssa	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Joukko- ja palveluliikenteen käyttövoimia muutetaan ympäristöystävällisemmäksi	Tekniikka ja ympäristö (seudullinen Nysseyhteistyö)	Jatkuva
Päästövähennys on kriteerinä kuljetusten hankinnassa ja reittien koordinoinnissa	Tekniikka ja ympäristö, sivistys	Jatkuva

Eheä maankäyttö, kestävä liikenne ja rakentaminen

Vaikuttavuudeltaan vähäisemmät, mutta tärkeät toimenpiteet

Maankäyttö,
liikenne ja
rakentaminen

Toimenpide	Vastuualue	Aikataulu
Kävely- ja pyöräilyreittejä lisätään ja niiden kunnossapitoa kehitetään	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Joukkoliikenteen reittisuunnittelussa huomioidaan yritysalueet	Ylöjärven Yrityspalvelu, tekniikka ja ympäristö, seudullinen Nysseyhteistyö	Jatkuva
Lisätään liityntäpysäköintipaikkoja joukkoliikenteen solmukohtiin	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Lisätään katettuja pyöräpysäköintipaikkoja ja levähdyspenkkejä	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Autojen sähkölatauspisteitä lisätään kaupungin kiinteistöillä	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Kaupungin autokantaa sähköistetään ja tutkitaan muiden fossiilittomien käyttövoimien lisäämistä	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Tehdään yhteistyötä maatalouden päästöjen vähentämiseksi	Tekniikka ja ympäristö, hallinto ja talous, Ylöjärven Yrityspalvelu, seudullinen maaseutuhallinto	Jatkuva

Uudistuva energiantuotanto ja -kulutus

Uudistuva energiantuotanto ja -kulutus

Vaikuttavuudeltaan merkittävät toimenpiteet

Energia

Toimenpide	Vastuualue	Aikataulu
Luodaan mm. kaavoituksen keinoin mahdollisuuksia uusiutuvan energian kokeiluille ja hankkeille, ml. aurinko, tuuli, biokaasu, vetyteknologia	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Kaava-alueilla huomioidaan energiasymbioosit	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Kaupungin omien kiinteistöjen lämmitystapamuutoksia jatketaan	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Kaupungin omien kiinteistöjen energiatehokkuutta parannetaan kuntien energiatehokkuussopimuksen (KETS) mukaisesti	Tekniikka ja ympäristö	2017-2025 ja jatkokausi
Kaupunki jatkaa vihreän sähkön hankintaa	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Kaukolämmön CO ₂ -päästöjä vähennetään 95 % siirtymällä uusiutuviin energialähteisiin	Tampereen Energia	Vuoteen 2030 mennessä
Tiedotetaan paikallisia yrityksiä saatavilla olevista energiatuista ja avustetaan hakemusten teossa	Ylöjärven Yrityspalvelu	Jatkuva

Uudistuva energiantuotanto ja -kulutus

Vaikuttavuudeltaan vähäisemmät, mutta tärkeät toimenpiteet

Energia

Toimenpide	Vastuualue	Aikataulu
Otetaan käyttöön energian kulutusjoustoratkaisuja kaupungin kiinteistöissä	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Koulujen ja päiväkotien energiansäästö ohjataan yksiköille	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Vesihuoltoverkoston vuotovesien määrää vähennetään suunnitelmallisesti	Ylöjärven Vesi Oy	Jatkuva
Kaupungin kiinteistöjen valaistusta ja katuvalaistusta vaihdetaan ledtekniikkaan sekä tuetaan muita toimijoita vastaavissa hankkeissa	Tekniikka ja ympäristö, sivistys	Jatkuva
Kiinteistöissä ja ulkoalueilla käytetään tarpeen mukaista valaistusta	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Tarjotaan energianeuvontaa ja kannustetaan uusiin toimintatapoihin jakamalla tietoa hyvistä käytännöistä	Hallinto ja talous, kumppanitoimija	Jatkuva

Kiertotalous ja kestävä kulutus

Kiertotalous ja kestävä kulutus

Vaikuttavuudeltaan merkittävät toimenpiteet - 1

Kiertotalous ja kestävä kulutus

Toimenpide	Vastuualue	Aikataulu
Kehitetään kiertotalouden käytäntöjä toimitila- ja infrahankkeissa	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Ilmastokriteerejä käytetään kaupungin hankinnoissa	Kaikki osastot, Kuha Oy	Jatkuva
Ruokahävikkiä vähennetään kaupungin ruokapalveluissa	Tekniikka ja ympäristö, sivistys	Jatkuva
Kasvisruuan tarjontaa lisätään koulujen ja varhaiskasvatuksen ruokalistoilta	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Punaisen lihan käyttöä vähennetään korvaamalla sitä kala- ja kasvituotteilla	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Keittiöissä otetaan käyttöön vedetön siivous	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva

Kiertotalous ja kestävä kulutus

Vaikuttavuudeltaan merkittävät toimenpiteet - 2

Kiertotalous ja kestävä kulutus

Toimenpide	Vastuualue	Aikataulu
Parannetaan kierrätys- ja lajittelumahdollisuuksia kaupungin kiinteistöissä	Tekniikka ja ympäristö, Pirkanmaan Jätehuolto	Jatkuva
Nostetaan kaupungin kiinteistöjen käyttöastetta monipuolistamalla niiden käyttöä	Kaikki osastot	Jatkuva
Paikallisia yrityksiä neuvotaan kierrätyksessä ja materiaalivirtojen loppusijoittamisessa	Ylöjärven Yrityspalvelu	Jatkuva

Kiertotalous ja kestävä kulutus

Vaikuttavuudeltaan vähäisemmät, mutta tärkeät toimenpiteet

Kiertotalous ja kestävä kulutus

Toimenpide	Vastuualue	Aikataulu
Edistetään kaupunkiviljelyä taajama-alueilla	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Ruokapalveluiden salaattitarjontaa monipuolistetaan	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Kaupungin ruokapalveluissa kehitetään ruokaohjeita kasvipohjaisten proteiinituotteiden käyttämiseksi pääraaka-aineena	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Kaupungin toimitiloihin hankitaan ensisijassa kierrätyskalusteita	Kaikki osastot	Jatkuva
Kaupungin kierrätysportaalin toimintaa kehitetään	Hallinto ja talous	Jatkuva

Sopeutuva ja
luonnon
monimuotoisuutta
tukeva kaupunki

Sopeutuva ja luonnon monimuotoisuutta tukeva kaupunki

Vaikuttavuudeltaan merkittävät toimenpiteet - 1

Sopeutuva kaupunki

Toimenpide	Vastuualue	Aikataulu
Kaupungin toimitilarakentamisessa ja ylläpidossa varaudutaan muuttuvaan ilmastoon ja lisääntyviin sään ääri-ilmiöihin	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Edistetään luonnonmukaista hulevesien hallintaa kaavoituksessa ja katusuunnittelussa	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Vesihuollon toimintavarmuus varmistetaan poikkeustilanteissa	Ylöjärven Vesi Oy	Jatkuva
Sopeutumiskykyä parannetaan edistämällä luonnon monimuotoisuutta ja parantamalla viherympäristön laatua	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Otetaan käyttöön viherkerroin-menetelmä suunnittelussa	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva

Sopeutuva ja luonnon monimuotoisuutta tukeva kaupunki

Vaikuttavuudeltaan merkittävät toimenpiteet - 2

Sopeutuva kaupunki

Toimenpide	Vastuualue	Aikataulu
Kaupungin viherylläpidon ja metsäalueiden hoitokäytäntöjä muutetaan luonnonmukaiseen suuntaan	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Selvitetään kaupungin metsien hiilinielut ja vahvistetaan niitä	Tekniikka ja ympäristö	Selvitys 24-25, vahvistaminen jatkuva
Maankäytön suunnittelussa vältetään ja lievennetään luonnolle koituvia haittoja. Kunnostetaan ja ennallistetaan kohteita sekä selvitetään ekologista kompensatiota.	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva

Sopeutuva ja luonnon monimuotoisuutta tukeva kaupunki

Vaikuttavuudeltaan vähäisemmät, mutta tärkeät toimenpiteet

Sopeutuva kaupunki

Toimenpide	Vastuualue	Aikataulu
Lisätään kaupunkiniittyjä	Tekniikka ja ympäristö	Jatkuva
Kaupungin varautumissuunnitelmissa huomioidaan ilmastonmuutoksen aiheuttamat ääri-ilmiöt	Kaikki osastot	Jatkuva

Kehittyvä ilmastotyö

Kehittyvä ilmastotyö

Vaikuttavuudeltaan merkittävät toimenpiteet - 1

Kehittyvä
ilmastotyö

Toimenpide	Vastuualue	Aikataulu
Kaupunki ottaa huomioon ilmastonäkökulman kaikessa merkittävässä päätöksenteossaan	Kaikki osastot	Jatkuva, Hinku-sitoumuksen mukaisesti
Kehitetään edelleen digitaalisia palveluita ja sähköisiä asiointikanavia	Kaikki osastot, Ylöjärven Yrityspalvelu, Ylöjärven Vesi Oy	Jatkuva
Ilmastoasioista viestitään aktiivisesti ja tarjotaan vinkkejä vähähiiliseen arkeen	Kaikki osastot, Ylöjärven Yrityspalvelu, Ylöjärven Vesi Oy, Pirkanmaan Jätehuolto	Jatkuva
Hinku-lähettiläs edistämään ilmastotoimenpiteiden toimeenpanoa	Hallinto ja talous, sivistys	24-25
Lisätään sidosryhmäyhteistyötä ilmastoasioissa	Kaikki osastot	Jatkuva
Kaupungin henkilöstöä koulutetaan ilmastoasioissa	Kaikki osastot	Jatkuva

Kehittyvä ilmastotyö

Vaikuttavuudeltaan merkittävät toimenpiteet - 2

Kehittyvä
ilmastotyö

Toimenpide	Vastuualue	Aikataulu
Vihreä Lippu -koulujen määrää lisätään ja sisällytetään ilmastokasvatusta entistä laajemmin koulujen ja varhaiskasvatuksen toimintaan	Sivistys	Jatkuva
Otetaan käyttöön ilmastobudjetointi ja -tilinpito	Hallinto ja talous	Jatkuva, kehittäminen käyttöönoton jälkeen
Kaupungin hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi huomioidaan ilmastonmuutosta hillitsevät elintavat hyvinvointia rakentavien valintojen tukemisessa	Kaikki osastot	Jatkuva
Tehdään verkostomaista kumppanuustyötä yritysten kanssa	Ylöjärven Yrityspalvelu	Jatkuva
Yritysten neuvonnassa ja kehittämisessä huomioidaan kiertotalouden ja ekologisten liiketoimintakonseptien mahdollisuudet	Ylöjärven Yrityspalvelu	Jatkuva
Edistetään jakamistaloutta laajentamalla lainattavien ja vuokrattavien tuotteiden tarjontaa kirjastoissa	Hallinto ja talous, sivistys	Jatkuva

Kehittyvä ilmastotyö

Vaikuttavuudeltaan vähäisemmät, mutta tärkeät toimenpiteet

Kehittyvä
ilmastotyö

Toimenpide	Vastuualue	Aikataulu
Ilmastoviisaista ratkaisusta myönnetään maksukevennyksiä kaupungin taksoissa	Kaikki osastot	Jatkuva
Kaupungintalolle laaditaan kevyt ympäristöjärjestelmä, esim. Ekokompassi	Hallinto ja talous	Hanke 24-25, sen jälkeen ylläpito ja kehitys
Selvitetään työsuhdepyörän käyttöönottoa	Hallinto ja talous	24-25
Edistetään luontokohteiden saavutettavuutta joukkoliikenteellä	Ylöjärven Yrityspalvelu, Ekokumppanit Oy	Jatkuva
Järjestöavusten myöntämiskriteereissä ilmastoasiat ovat mukana	Sivistys	Jatkuva
Edistetään etätyötilojen tarjontaa kaupungin kiinteistöissä	Kaikki osastot	Jatkuva
Huomioidaan ristikkäisvaikutukset ilmastoasioiden kehittämisessä	Kaikki osastot	Jatkuva

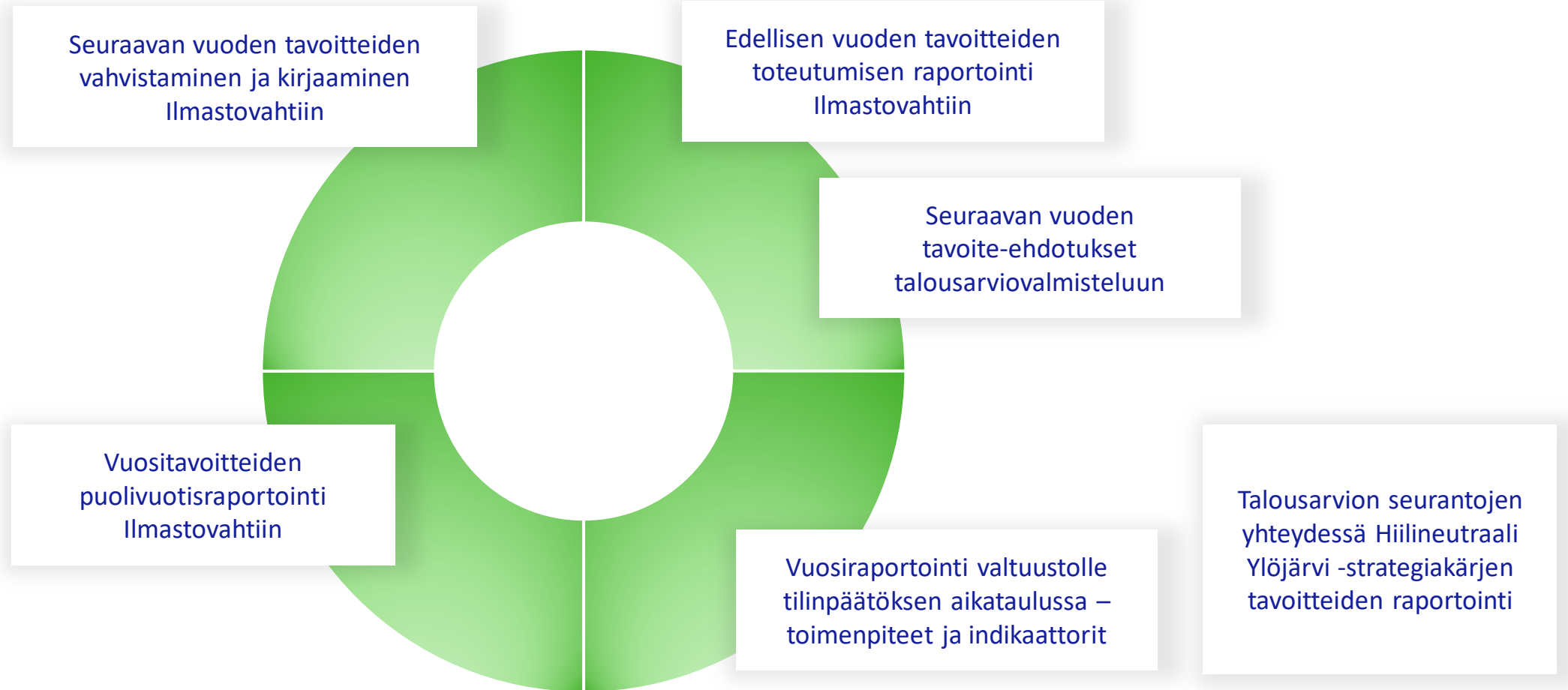
Seuranta

- Kasvihuonekaasupäästöjen kehitystä seurataan CO₂-raportissa ja Ylöjärven Ilmastovahdissa kaupungin kotisivuilla
- Toimenpiteiden toteutumista seurataan Ylöjärven Ilmastovahdissa kaupungin kotisivuilla
- Yhteenveto toimenpiteiden toteutumisesta ja indikaattoritieto raportoidaan vuosiraportoinnin yhteydessä

Teemakohtaiset indikaattorit	
Eheä maankäyttö, kestävä liikenne ja rakentaminen	Yksikkö
Kaavoitettu asuin kerrosala joukkoliikennevyöhykkeellä	%
Asemakaava-alueille rakennettujen asuinrakennusten osuus	%
Rakentamiseen ja tiestölle kaavoitettu metsämaa	m ² , % kaavoitetusta alasta/v
Kestävän liikkumisen kulkutapaosuus	%
Joukkoliikenteen asiakasmäärä	kpl/v
Liikennesuorite	milj. autokilometriä
Ajoneuvokanta ajoneuvoluokittain	kpl
Sähköautojen latauspisteet	kpl
Uudistuva energian tuotanto ja kulutus	Yksikkö
Energiankulutuksen CO ₂ -päästöt	t CO ₂ -ekv/v
Uusien rakennusten energiatehokkuus, määräystasoa tehokkaammat	%
Kaupungin kiinteistöjen energiankäyttö	MWh ja kWh/m ³
Kiertotalous ja kestävä kulutus	Yksikkö
Sekalainen yhdyskuntajäte	tn, kg/as/v
Erilliskerätty biojäte	tn, kg/as/v
Hyötyjätteet (lasi, metalli kartonki, muovi)	tn, kg/as/v
Kuntavastuullisen jätehuollon hiilijalanjälki	t CO ₂ -ekv/v
Talousveden ominaiskulutus	l/as/v
Koulujen ruokahävikki	kg/v, €/v
Sopeutuva ja luonnon monimuotoisuutta tukeva kaupunki	Yksikkö
Läpäisemättömän maan osuus taajama-alueilla	%
Latvuspeitteisyys taajama-alueella	%
Viheralueiden saavutettavuus	300 m etäisyydellä asuvien osuus
Hiilinielut	t CO ₂ -ekv
Kehittyvä ilmastotyö	Yksikkö
CO ₂ -päästöt	t CO ₂ -ekv/v
Ilmastoviestintätoimenpiteet	kpl/v

Ilmastojohtamisen vuosikello

Hyödyllisiä linkkejä

www.ylojarvi.fi/hiilineutraali-ylojarvi/

www.ilmastovahti.ylojarvi.fi

<https://ymparistoviisas.fi/>

<https://www.hiilineutraalisuomi.fi/fi-FI>

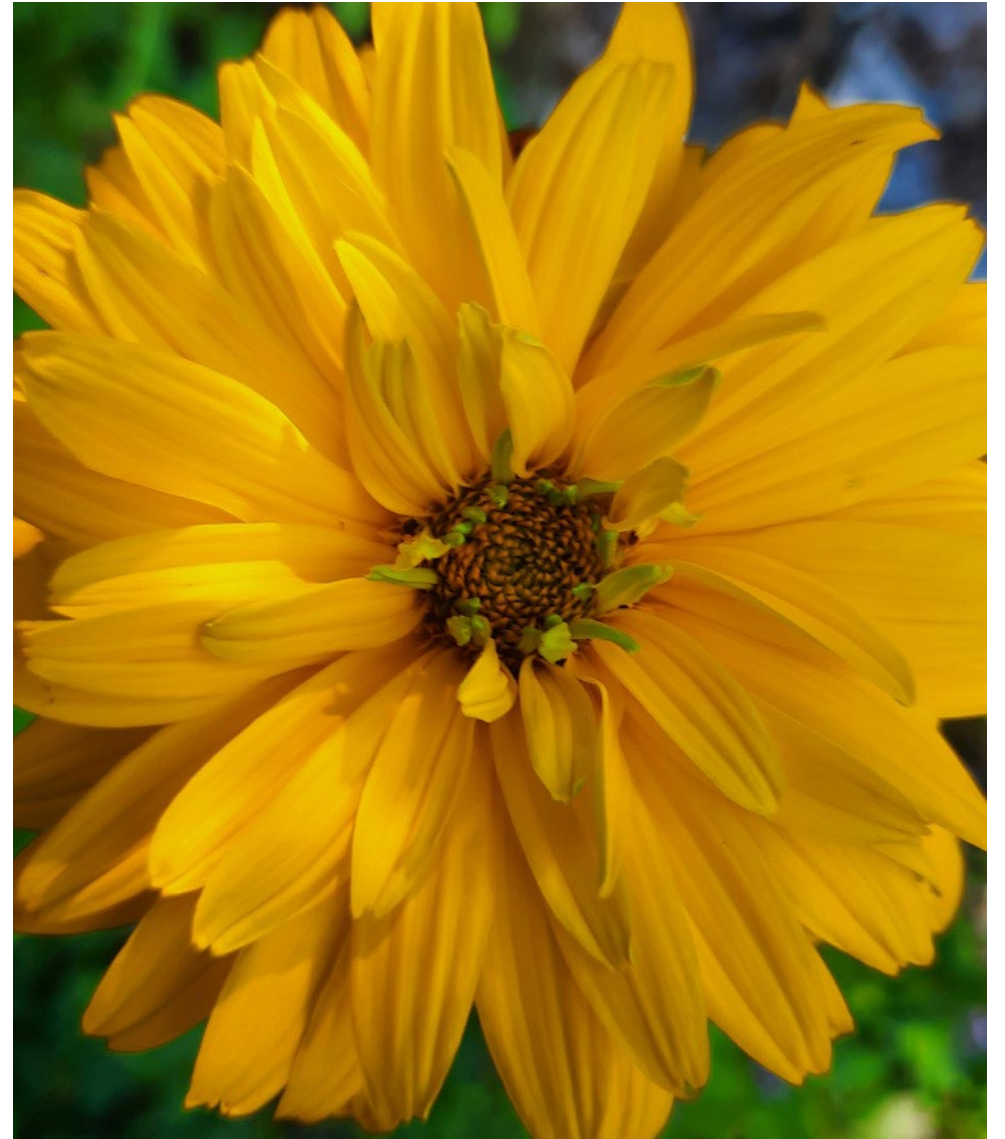
<https://www.motiva.fi/>

<https://ekokumppanit.fi/>

<https://www.ely-keskus.fi/web/ely-keskukset-ilmastotoimijoina/pirkanmaa>

<https://ym.fi/ilmasto>

<https://kauppakamari.fi/vastuullisuus/ilmasto-ohjelma/>

YLÖJÄRVI

www.ylojarvi.fi/hiilineutraali-ylojarvi

www.ylojarvi.fi

